

ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ชั่วคราวของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

Some observations regarding the order of the Election Commission to temporarily suspend the right to apply for election

ณัฐดนัย สุภัทรากุล¹ และพรเพชร ชลศักดิ์ตระกูล¹

¹สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร อนุสาวรีย์ บางเขน กทม10220

Email: nsupat2017@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสถานะของคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ชั่วคราวของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งจากการศึกษาพบว่าคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ชั่วคราวถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครองประเภทหนึ่งซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งอันเป็นหน่วยงานรัฐที่เรียกว่าองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเป็นผู้ออกคำสั่งยังผลให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ถูกคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ชั่วคราว ถูกลิดรอนสิทธิในการคงสถานะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งมิได้เปิดโอกาสให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบของคำสั่งดังกล่าว มีสิทธิในการโต้แย้งคัดค้านการทำคำสั่งทางปกครองของคณะกรรมการการเลือกตั้งผู้เขียนจึงได้เสนอแนะให้แก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยแก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ถูกคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ชั่วคราวมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งได้ภายในระยะเวลาสามสิบวันและหากไม่พอใจในคำวินิจฉัยอุทธรณ์ก็สามารถนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองได้

คำสำคัญ: คณะกรรมการการเลือกตั้ง , กฎหมายเลือกตั้ง, ระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

Abstract

The objective of this academic article is to study the status of temporary suspension of the election of the Election Commission under the Constitution of the Kingdom of Thailand BE 2560 (2017). One type of administrative rule, the Election Commission, which is a government agency called an free organization according to the constitution are still out of order, the candidates were ordered to suspend temporarily the right candidate, was deprived of the right to remain as a candidate by laws related to elections Does not give the opportunity to those affected by such orders have the right to dispute the opposition of the Election Commission. The author therefore suggested to amend the Constitution of the Kingdom of Thailand BE 2560 by amending the amendment to allow the candidate to be suspended for a temporary election to be eligible to appeal the order within thirty days and if not satisfied with The appeal can be brought to the Administrative Court.

Keywords: Election Commission, Election Law, Suspend the right to apply for election

1. บทนำ

หลักการเลือกตั้งที่เป็นสากลตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน(Declaration of Human Rights 1948) ให้แนวคิดของการเลือกตั้งไว้หกประการว่าต้องมีความเป็นกลางและมีคุณภาพสูง เป็นการเลือกตั้งอย่างลับ (secret) มีความเป็นอิสระเสรี(freedom) เป็นวาระ (periodic)อย่างเสมอภาค(equal suffrage)และเป็นการทั่วไป(universal suffrage) และเป็นการเลือกตั้งที่แท้จริง (genuine election) ปราศจากการแทรกแซงจากอำนาจที่มีขอบข่ายกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในทุกยุคสมัยจึงมักมีเหตุผลของการร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดการการเลือกตั้งไว้ก็เพื่อให้เกิดความโปร่งใส บริสุทธิ์ยุติธรรม อันมีมาตั้งแต่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยในแต่ละยุคสมัยต่างก็กำหนดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการควบคุมการเลือกตั้งซึ่งได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้งไว้แทบจะเหมือนกันทุกประการ แตกต่างกันเฉพาะอำนาจในการวินิจฉัยบางกรณีและการกำหนดจำนวนของการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ตามมาตรา 225 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เมื่อมีการดำเนินการเลือกตั้ง กระทั่งถึงระยะเวลาที่ก่อนมีการประกาศผลการเลือกตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการเลือกนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งหรือการเลือกใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งนั้น ถ้าผู้กระทำการนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวตามมาตรา 224(4)

¹จาก กระมล ทองธรรมชาติ และเชาวนະ ไตรมาศ. (2545).

วิวัฒนาการของระบอบรัฐธรรมนูญไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน. น. 19.

และคำสั่งตามมาตรา 225 นี้ให้เป็นที่สุด ซึ่งจะเห็นได้ว่าการที่รัฐธรรมนูญกำหนดหลักการไว้เช่นนี้ ย่อมเกิดการตั้งข้อสังเกตถึงความชอบด้วยกฎหมายกับคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าว เพราะโดยหลักการแล้วคำสั่งที่ออกมาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากคำสั่งดังกล่าวย่อมจะอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งได้เสมอ

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อให้ทราบถึงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้ง
- 2) เพื่อศึกษาถึงหลักกฎหมายและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออกคำสั่งทางปกครอง
- 3) เพื่อหามาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของคู่กรณีที่ได้ผลกระทบจากคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ชั่วคราวของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

3. ขอบเขตของการศึกษา

กรอบของกฎหมายที่ผู้เขียนจะทำการศึกษาคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พุทธศักราช 2539 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พุทธศักราช 2542 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช 2561 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดคดีเลือกตั้ง

4. วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้เขียนใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยจะทำการศึกษาจากตำรา หนังสือ งานวิจัย สื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

5. ผลการศึกษาและอภิปรายผล

ผลการศึกษา

การที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ชั่วคราวและเป็นที่สุดตามมาตรา 225 วรรคสองนั้นโดยมีเจตนารมณ์ก็เพื่อให้การจัดการเลือกตั้งและได้มาซึ่งสมาชิกสภาเป็นไปด้วยความรวดเร็วปราศจากอุปสรรค เห็นได้ว่าเกิดผลกระทบต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการที่บทบัญญัติรัฐธรรมนูญกำหนดระยะเวลาการทำคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เมื่อมีการดำเนินการเลือกตั้ง กระทั่งถึงระยะเวลาที่ก่อนมีการประกาศผลการเลือกตั้งนั้นมิมีระยะเวลาในการสืบสวนสอบสวนอย่างรีบเร่งอาจทำให้การรวบรวมสำนวนจากพยานหลักฐานต่างๆ เกิดข้อผิดพลาดขึ้นได้ง่าย ประกอบกับฝั่งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเองนั้นก็แทบจะไม่มีเวลาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ข้อกล่าวหาหรือหักล้างพยานหลักฐานจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนั้นผู้สมัครรับเลือกตั้งควรมีสวัสดิการที่คุ้มครองการใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยองค์กรตุลาการอีกชั้นหนึ่งเพื่อให้เกิดการตรวจสอบถ่วงดุลตามหลักการของการใช้อำนาจรัฐดังคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ 14/2544 และคำสั่งคำร้องศาลปกครองสูงสุดที่ 134/2544 อย่างไรก็ดี มีประเด็นที่น่าสนใจคือการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ชั่วคราว เป็นคำสั่งทางปกครองประเภทหนึ่งตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พุทธศักราช 2539 หรือไม่ ซึ่งหากถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง คู่กรณีก็มีสิทธิที่จะโต้แย้งคำสั่งนั้นได้ และย่อมอยู่ภายใต้การตรวจสอบการใช้อำนาจโดยองค์กรตุลาการฝ่ายศาลปกครอง

จากการศึกษาพบว่าในทางทฤษฎีทางกฎหมายมหาชนที่เกี่ยวข้อง โดยหลักการแล้วคำสั่งขององค์กรของรัฐใดๆ ที่ออกมาแล้วย่อมต้องเป็นไปตามหลัก

ความชอบด้วยกฎหมาย² กล่าวคือ การกระทำที่ทั้งปวงขององค์กรของรัฐฝ่ายปกครองต้องสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายรวมทั้งหลักกฎหมายทั่วไป คำสั่งทางปกครองซึ่งเป็นมาตรการที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลเป็นการเฉพาะรายย่อมอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ดังกล่าวด้วย โดยองค์กรตุลาการมีอำนาจควบคุมตรวจสอบว่าคำสั่งทางปกครองที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองทำขึ้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และพิพากษาเพิกถอนคำสั่งนั้นได้³ ซึ่งนอกจากการควบคุมตรวจสอบโดยองค์กรตุลาการแล้ว การตรวจสอบคำสั่งทางปกครองอาจกระทำโดยองค์กรฝ่ายปกครองเอง โดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองเป็นผู้ริเริ่มทบทวนและเพิกถอนคำสั่งเอง (ex officio) หรือทบทวนตามคำขอของคู่กรณีผู้ได้รับผลกระทบจากคำสั่งทางปกครองที่อุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งทางปกครองซึ่งการอุทธรณ์มีความมุ่งหมายสำคัญ 3 ประการด้วยกัน⁴ ได้แก่

1. ให้ความคุ้มครองทางกฎหมายแก่ประชาชน (protection juridique des administrés) การอุทธรณ์มีวัตถุประสงค์เพื่อเยียวยาผลกระทบที่เกิดแก่คู่กรณีผู้รับคำสั่งทางปกครอง โดยเปิดโอกาสให้คู่กรณีโต้แย้งคำสั่งและขอให้ฝ่ายปกครองทบทวนและเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือเพิกถอนคำสั่ง โดยนัยนี้ การอุทธรณ์จึงเป็นกระบวนการที่คุ้มครองสิทธิของประชาชนและเป็นวิธีการที่ช่วยแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายของคู่กรณีได้ดีกว่ากระบวนการทางศาล เพราะการทบทวนภายในฝ่ายปกครองมีขั้นตอนการพิจารณาที่เรียบง่ายรวดเร็วกว่าวิธีพิจารณาคดีของศาล นอกจากนี้ในการพิจารณาอุทธรณ์ฝ่ายปกครองยังสามารถทบทวนคำสั่งใน

²จาก บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. (2555). **แนวทางการปฏิรูประบบการเลือกตั้งและพรรคการเมือง (รายงานการวิจัย)**. น. 39

³จาก บรรเจิด สิงคะเนติ. (2547). **หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน. น. 46.

⁴จาก ศุภวัฒน์ สิงห์สุวงษ์. (2556). **เกณฑ์การพิจารณาในการเลือกกำหนดโทษทางปกครองแทนโทษทางอาญา**. น. 28-78.

แนวทางที่ยืดหยุ่นและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องใน แต่ละกรณีได้อย่างเหมาะสม

2. ส่งเสริมการควบคุมตรวจสอบภายใน ฝ่ายปกครอง (autocontrôle de l'administration) โดยที่ การออกคำสั่งทางปกครองในแต่ละเรื่องมีความยุ่งยาก ซับซ้อน อีกทั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองอาจมีภาระหน้าที่ งานจำนวนมากและต้องปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จโดยเร็ว บางกรณีจึงอาจมีการออกคำสั่งทางปกครองที่ผิดพลาดได้ ไม่ว่าจะในข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย หรือเรื่องความ เหมาะสม ดังนั้น การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองจึงเป็น โอกาสที่ฝ่ายปกครองจะได้ตรวจสอบการใช้อำนาจของตน ซึ่งหากเห็นว่าคำสั่งทางปกครองไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่เหมาะสมอย่างไร ก็อาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือเพิกถอนคำสั่งได้

3. แบ่งเบาภาระในการพิจารณา พิพากษาคดี ของศาล (désencombrement des juridictions) การอุทธรณ์ ภายในฝ่ายปกครองช่วย กลั่นกรองข้อพิพาทและลดจำนวนคดีพิพาทที่จะขึ้นสู่ศาล เนื่องจากข้อพิพาทอาจจะดับลงในชั้นอุทธรณ์ โดยฝ่าย ปกครองพิจารณาแล้วเห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ และ เปลี่ยนแปลงคำสั่งตามคำขอของคู่กรณี หรือคู่กรณีอาจ พิจารณาเหตุผลของคำวินิจฉัยอุทธรณ์แล้วยอมรับว่าคำสั่ง ที่ฝ่ายปกครองทำขึ้นชอบด้วยกฎหมายและเหมาะสมแล้ว จึงไม่ติดใจที่จะโต้แย้งคำสั่งต่อไปในชั้นศาลอีก

ดังนี้ เมื่อพิจารณาถึงข้อช่วยการทำ คำสั่งอันเป็นใช้อำนาจของคณะกรรมการเลือกตั้งนั้น ถือได้หรือไม่ว่าเป็นการใช้อำนาจทางปกครองอันจักเรียก ได้ว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง ในลำดับแรกคงต้องพิจารณา ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พุทธศักราช 2539 โดยคำนิยามของคำสั่งทางปกครอง มีความหมายว่า คือ การใช้อำนาจตามกฎหมายของ เจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล ในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมี ผลกระทบต่อสภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะ เป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การ อนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และ

การรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ เมื่อปรากฏว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งใช้อำนาจในการ พิจารณาสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรายใด ไว้ชั่วคราว ก็ต้องถือเป็นคำสั่งทางปกครองประเภทหนึ่ง เพราะเป็นกรณีการใช้อำนาจตามกฎหมายของ คณะกรรมการการเลือกตั้งอันเป็นเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งมี ผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของผู้รับคำสั่งคือผู้สมัครรับ เลือกตั้งในอันที่จะสูญเสียสิทธิในการรับเลือกตั้งแม้ว่าจะ เพียงชั่วคราวก็ตาม และการใช้อำนาจตามกฎหมายของ คณะกรรมการการเลือกตั้งก็มีได้เป็นเพียงขั้นตอน หรือ การดำเนินการเป็นการภายในขององค์กรการเลือกตั้งอัน เป็นหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานทางปกครอง ดังนั้น การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งใช้อำนาจสั่งระงับสิทธิ สมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรายใดไว้ชั่วคราว จึงถือได้ว่าเป็น การใช้คำสั่งทางปกครอง

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า การทำหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยการใช้ อำนาจสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรายใดไว้ เป็นการชั่วคราว ส่งผลให้เกิดปัญหาทางกฎหมายว่าเป็น การวินิจฉัยชี้ขาดตามลักษณะอำนาจขององค์กรตาม รัฐธรรมนูญ และจะถือได้หรือไม่ว่าคำสั่งทางปกครอง ดังกล่าวเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย ยังผลให้ การใช้ อำนาจของ คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ตกอยู่ภายใต้ อำนาจ ตรวจสอบขององค์กรตุลาการคือศาลปกครอง

กรณีดังกล่าว มีตัวอย่างคำวินิจฉัยของ ศาลปกครองสูงสุดเทียบเคียงไว้หลายกรณีศึกษา ผู้วิจัยขอ ยกตัวอย่างคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.566/2560 ที่วินิจฉัยว่า กรณีพิพาทเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเลือกตั้ง โดยการใช้อำนาจในการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยคดี เลือกตั้งของคณะกรรมการเลือกตั้ง ถือได้ว่าเป็นการใช้ อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญโดยตรง องค์กรตุลาการไม่ สามารถเข้าไปตรวจสอบการใช้อำนาจดังกล่าวได้ ดังนั้น จึงอยู่ที่ข้อช่วยการทำคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ของผู้สมัครรับเลือกตั้งรายใดไว้ชั่วคราว เป็นใช้อำนาจของ คณะกรรมการการเลือกตั้งที่เป็นการใช้อำนาจทาง

ปกครองอันเป็นคำสั่งทางปกครองอย่างหนึ่ง ตามที่ได้วิเคราะห์มาแล้วข้างต้น ซึ่งมีที่มาแห่งอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พุทธศักราช 2560 แต่ก็เห็นได้ว่ากฎหมายที่ให้อำนาจในการทำคำสั่งทางปกครองนั้นอยู่ในระดับพระราชบัญญัติเช่นเดียวกับกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พุทธศักราช 2539 โดยหลักแล้วเมื่อมีกฎหมายเฉพาะที่มีกฎหมายอื่นใดบัญญัติถึงวิธีการปฏิบัติราชการทางปกครองไว้เป็นการเฉพาะแล้ว⁵ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนั้นอย่างเคร่งครัดแต่อย่างไรก็ตามต้องมีการคำนึงถึงหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการที่ต้องไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดเป็นเกณฑ์กลางในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พุทธศักราช 2539 อีกทั้งแม้คำสั่งระดับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราว จะมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครองของคณะกรรมการตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พุทธศักราช 2562 ก็ตาม ซึ่งสามารถอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์และเมื่อเป็นคณะกรรมการที่วินิจฉัยข้อพิพาทก็ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยมีบางความเห็นระบุว่าสามารถฟ้องร้องต่อศาลปกครองได้เช่นนั้น แต่ศาลปกครองก็ยังวางแนวทางการวินิจฉัยคำสั่งระดับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ชั่วคราวที่ออกโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าไม่สามารถเข้าไปตรวจสอบการใช้ดุลพินิจนั้น

⁵พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พุทธศักราช 2539 มาตรา 3 บัญญัติว่า “วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการ ไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้”

ได้ เท่ากับว่าคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งย่อมมีความเป็นที่สุดตามนัยยะมาตรา 225 วรรคสอง แห่งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดั่งนั้นในคำสั่งศาลปกครองสูงสุดคดีหมายเลขแดงที่ พร.9/2562 ในคดีที่ นายสุรพล เกียรติไชยากร ฟ้องขอเพิกถอนมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ระดับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ฟ้องคดีเป็นการชั่วคราว และมีคำสั่งห้ามผู้ถูกฟ้องคดียกเลิกการเลือกตั้งและจัดการเลือกตั้งใหม่การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้ จึงเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญของผู้ถูกฟ้องคดี ข้อพิพาทคดีนี้ จึงมิใช่กรณีที่เป็นการดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีในการจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครองสูงสุด ตามมาตรา 197 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ประกอบมาตรา 17 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช 2561

5.อภิปรายผล

จากผลการศึกษาทำให้เกิดการอภิปรายผล ดังนี้

ดังนั้น จากประเด็นปัญหาข้างต้น ผู้เขียนเห็นว่าการไม่ให้สิทธิผู้ซึ่งต้องถูกคำสั่งระดับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ชั่วคราวอันเป็นกรณีในการโต้แย้งการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้นย่อมขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา 25 วรรคสาม ที่บัญญัติคุ้มครองให้บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ นอกจากนี้ การที่พระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ที่บัญญัติสิทธิของสมัครรับเลือกตั้งย่อมถือได้ว่ากฎหมายดังกล่าวมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการที่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

พุทธศักราช 2539 จริ่งอยู่ที่หากเรียงตามลำดับศักดิ์ของกฎหมาย รัฐธรรมนูญย่อมอยู่เหนือกว่ากฎหมายในระดับพระราชบัญญัติและบทบัญญัติของกฎหมายที่ขัดหรือแย้ง รัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันใช้บังคับไม่ได้ก็ตาม อีกทั้งศาลปกครองสูงสุดได้เคยวางบรรทัดฐานเกี่ยวกับการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมายขององค์กรตามรัฐธรรมนูญที่ ต้องอยู่ภายใต้การตรวจสอบของศาลปกครองตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เว้นแต่กรณีเป็นการใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญโดยตรงใน ลักษณะของการวินิจฉัยปัญหาข้อโต้แย้งหรือข้อพิพาท ซึ่ง การใช้อำนาจทำคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการ ชั่วคราวก็อาจถือได้ว่าเป็นการใช้อำนาจของ คณะกรรมการการเลือกตั้งในการสืบสวนสอบสวนเพื่อหา ข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้น ตามกฎหมายนั้นก็คือการวินิจฉัยคดีข้อพิพาทอันไม่อยู่ใน เขตอำนาจของศาลปกครอง แต่การที่รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มิได้กำหนดสิทธิใน การโต้แย้งคัดค้านการทำคำสั่งทางปกครองของ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ถือได้ว่าบทบัญญัติแห่ง รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ลิดรอนสิทธิพลเมืองอันเป็น หลักประกันต่อการเคารพสิทธิมนุษยชนอันเป็นสิทธิ ธรรมชาติและเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคนใน ประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย

6.สรุปผลการศึกษา

ผู้เขียนเห็นควรให้มีการแก้ไข ให้ผู้ถูกคำสั่งระงับ สิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ชั่วคราวมีสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่ง ดังกล่าวของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ภายในสามสิบ วัน เพื่อมิให้เป็นการลิดรอนสิทธิตามหลักการโต้แย้งของ คู่กรณี อีกทั้งเพื่อเป็นหลักประกันความเป็นธรรมตามที่ กำหนดไว้ในหลักการของกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทาง ปกครองและหากคู่กรณีไม่พอใจในคำวินิจฉัยดังกล่าวก็ สามารถใช้สิทธิฟ้องร้องคดีต่อศาลที่อยู่ในเขตอำนาจได้ โดยความเห็นว่าการให้ศาลปกครองมีเขตอำนาจในการ ตรวจสอบคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ถือว่าเป็น คำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา 225 อาจไม่สอดคล้อง

มาตรา 197 วรรคสามของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช 2560 และอาจจะไม่สอดคล้องกับระบบ การพิจารณาคำสั่งกรณีนี้ที่รัฐธรรมนูญได้วางไว้ กล่าวคือ หากพิจารณาตามรัฐธรรมนูญในมาตรา 226กำหนดให้ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาออกคำสั่งตามมาตรา 225 ไป แล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา เพื่อให้สั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้ง ของผู้นั้น ดังนั้น หากให้ศาลปกครองมีเขตอำนาจในการ พิจารณาทบทวนคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามมาตรา 225 ก็อาจจะเกิดกรณีความขัดแย้งในเรื่อง อำนาจหน้าที่กับศาลฎีกาตามมาตรา 226 ได้ดังนั้นเพื่อให้ เกิดความเป็นเอกภาพของระบบศาลที่พิจารณาคดี ศาล ฎีกาจึงควรมีเขตอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยคำสั่งระงับ สิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ชั่วคราว

7.เอกสารอ้างอิง

- ศุภวัฒน์ สิงห์สูงษ์. (2556). เคมน์พิจารณาในการ เลือกกำหนดโทษทางปกครองแทนโทษทาง อาญา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา.
- กรมล ทองธรรมชาติ และเชาวนะ ไตรมาศ. (2545). วิวัฒนาการของระบอบรัฐธรรมนูญไทยจากอดีต ถึงปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บรรณ กิจ.
- บรรเจ็ด ลิงคะเนติ. (2547). หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ วิญญูชน.
- บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. (2555). แนวทางการปฏิรูประบบ การเลือกตั้งและพรรคการเมือง (รายงานการ วิจัย). นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.